

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-493-1-95>

PECULIARITIES OF THE CONCEPT OF BANK CONTRACTS IN THE KINGDOM OF SPAIN

ОСОБЛИВОСТІ ПОНЯТТЯ БАНКІВСЬКИХ ДОГОВОРІ У КОРОЛІВСТВІ ІСПАНІЯ

Moskovchuk R. P.

*Postgraduate Student
of the Department of Civil Law,
National University
"Odesa Law Academy"
Odesa, Ukraine*

Московчук Р. П.

*аспірантка кафедри цивільного
права,
Національний університет
«Одеська юридична академія»
м. Одеса, Україна*

Книга четверта Цивільного кодексу Іспанії (далі – ЦК Іспанії) має назву "Про зобов'язання та договори" і надає нам правову базу, що застосовується до них. Зокрема, Розділ II, Глава I встановлює загальні положення договорів.

У статті 1089 ЦК Іспанії зазначено, що "зобов'язання виникають із закону, з контрактів і квазіконтрактів, а також з незаконних дій і бездіяльності або з будь-якої провини або недбалості". Так само в статті 1091 ЦК Іспанії передбачено, що зобов'язання, які виникають із договорів, мають силу закону між сторонами і повинні виконуватися відповідно до них. У свою чергу ст. 1254 ЦК Іспанії додає, що «договір існує з моменту, коли одна або кілька осіб зобов'язалися перед іншою або іншими особами щось дати або надати послугу». [1]

Отже, будь-який договір виникає за згодою сторін з метою виникнення для них зобов'язань. Сьогодні банківські договори (контракти) є базовим елементом сучасної економіки як механізм обміну товарами та послугами, що регулюється цивільним правом власності.

За словами Галегго Домінгеса, договори - це юридична операція, волевиявлення, спрямоване на створення, припинення або зміну права чи правових відносин, що охороняються правовою системою, яка в певних межах визнає право саморегулювати інтереси осіб. Крім того, послуги можуть надаватися всіма сторонами (двосторонні та багатосторонні договори) або лише однією з них. [2]

Принцип автономії волі має тут широку сферу застосування, оскільки дозволяє особам укладати або не укладати договори та визначати зміст договору зі значною свободою, обмеженою лише обов'язковими законами, мораллю та громадським порядком.

Що стосується банківського договору, то цей вид договору має свої особливості.

Королівська іспанська академія визначає банківський контракт як «контракт, укладений кредитною установою, метою якого є банківські операції будь-якого роду». Це можуть бути активні чи пасивні банківські операції залежно від того, чи займає банк позицію кредитора чи боржника в посередництві чи кредитуванні. Також операції з обслуговування або управління, допоміжні або додаткові до вищезазначених. [3]

Однією з основних характеристик банківських договорів є те, що більшість із них є нетиповими. Нетиповий договір – це договір, укладений сторонами під час реалізації їхньої автономії новим способом, який не регулюється правовою системою, без шкоди для можливості посилається на нього. Ці договори мають силу закону між сторонами.

Враховуючи їх особливі характеристики:

- Це договори приєднання, у яких одна зі сторін договору, яка називається «сильною стороною», у цьому випадку фінансова установа, опинившись у вигідному становищі, складає пункти договору таким чином, що інша сторона (споживач або клієнт) лише дає свою згоду. Це відрізняє його від традиційних договірних контрактів. Однак зазвичай вони супроводжуються системою гарантій. Загальні умови контракту повинні бути присутніми в усіх контрактах, без шкоди тому факту, що включають інші конкретні деталі з метою надання підряднику можливості знати їх повністю, щоб вони не були нерозбірливими чи двозначними.

- Це консенсуальні договори, які характеризуються тим, що вони укладені лише за згодою сторін (ст. 1254 ЦК Іспанії та ст. 1258 ЦК Іспанії)

- Вони мають комутативний характер, у якому з самого початку визначається співвідношення між перевагами та недоліками, які отримують сторони.

- Його природа є обтяжливою, коли передбачається, що одна сторона йде на певну жертву, яка компенсується вигодою, яку отримує інша. Його об'єктом є передача речі в обмін на ціну. Будучи обтяжливою, вона також є двосторонньою, становлячи зазначену жертву та компенсацію за її причину (ст. 1274 ЦК Іспанії). Це відрізняє їх від прибуткових контрактів, де розподіл активів, зроблений однією стороною, не компенсується іншою.

- Вони мають комерційний характер, де втручання банку є обов'язковим і регулюється, у свою чергу, Комерційним кодексом.

– Зазвичай вони послідовні, коли виконання послуги відбувається неодноразово та протягом тривалого періоду часу. Ці зобов'язання виконуються протягом певного періоду і повинні виконуватися періодично.

– Ці контракти зазвичай визначають права та обов'язки сторін, терміни платежу, відсоткові ставки або відповідні комісії.

Щоб банківський договір існував, одна сторона повинна бути кредитною установою, а інша – клієнтом. Науковці зазначають, що «...не існує банківських операцій в яких не бере участь банк, оскільки існування банківських договорів без участі банку є технічно та юридично неможливим». [4]

Кредитні установи визначені в статті 1 Закону 10/2014 від 26 червня «Про регулювання, нагляд і платоспроможність кредитних установ». Відповідно до цього закону кредитні установи є уповноваженими компаніями, діяльність яких полягає в прийомі депозитів або інших поворотних коштів від населення та наданні кредитів від свого імені. Кредитними установами вважаються банки, ощадні каси, кредитні кооперативи, офіційні кредитні інститути.

Саме тому, що це договір приєднання, договірна сторона заслуговує на більший обсяг захисту. З цієї причини існують спеціальні чинні нормативні акти та низка регуляторних і наглядових установ щодо захисту клієнтів стосовно кредитних установ, а також захисту споживачів і користувачів.

Насправді саме Банк Іспанії повинен дозволити відкриття філій, як іспанських, так і іноземних банків, які бажають заснувати себе на території Іспанії, а також здійснювати нагляд за ними. Наглядова діяльність здійснюється головним чином Банком Іспанії, хоча деякі функції взяв на себе Європейський центральний банк.

Законодавча база для кредитних установ включає низку різномірних нормативних актів, включаючи Закон 44/2002 від 22 листопада 2002 року про заходи щодо реформування фінансової системи. Крім того, Королівський указ 84/2015 від 13 лютого 2015 року, який імплементує Закон 10/2014 від 26 червня 2014 року про регулювання, нагляд і платоспроможність кредитних установ. і Королівський указ-закон 22/2018 від 14 грудня 2018 року, який встановлює макроекономічні інструменти.

Література:

1. Gallego Dominguez, I. "Manual de derecho civil. Volumen II: Obligaciones y contratos. Teoría general." *Editorial Wolters Kluwer* (2021) p. 252.

2. Real Academia Española. Definición de contrato bancario. URL: <https://dpej.rae.es/lema/contratobancario#:~:text=Contrato%20celebrado%20por%20una%20entidad,intermediaci%C3%B3n%20o%20en%20el%20cr%C3%A9dito>

3. Guía jurídica de Wolters Kluwers. “Contratos atípicos e innominados”. URL: <https://guiasjuridicas.wolterskluwer.es/>

4. Bercovitz Rodriguez-Cano, R. “Manual de derecho civil: contratos.” *Editorial Bercal S.A*, 2021. P.31-35

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-493-1-96>

METHODOLOGICAL PRINCIPLES OF ANALYSIS OF ADMINISTRATIVE AND LEGAL REGULATION OF PUBLISHING ACTIVITIES

МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ АНАЛІЗУ АДМІНІСТРАТИВНО- ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ВИДАВНИЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Karapetian S. O.

*Applicant of the Department
of Constitutional
and Administrative Law
Zaporizhzhia National University*

Карапетян С. О.

*здобувач кафедри конституційного
та адміністративного права
Запорізького національного
університету*

Перед початком здійснення аналізу методологічних підходів до дослідження адміністративно-правового регулювання видавничої справи доцільно уточнити зміст поняття «методологія».

У загальному значенні метод (від грец. *methodos* – шлях до чогось) розуміється як упорядкований спосіб досягнення певної мети або сукупність прийомів, застосовуваних для розв’язання наукових завдань. Метод наукового пізнання – це специфічний підхід до осмислення дійсності, встановлення закономірностей і здобуття знань про об’єкт і предмет дослідження [1].

І. Кант розглядав методологію не лише як сукупність методів, а як цілісну систему пізнавальних засобів і вчення про них. Вона виступає метарівнем наукового пізнання, спрямованим на дослідження не лише об’єкта, а й способів набуття знань про нього [2].

У сучасному розумінні методологія — це система теоретичних принципів, підходів, методів та інструментів, що забезпечують досягнення наукової мети та обґрунтованих результатів. Вона формує